

Mladi kot nosilci trajnostnega ravnanja z okoljem

KARMEN LESKOŠEK

Srednja gradbena, geodetska,
okoljevarstvena šola in strokovna gimnazija
Ljubljana

Kostanjevica na Krki

31. maj 2025

IZHODIŠČE, CILJI

- Okoljski izzivi: podnebne spremembe, poraba virov, odpadki
- Pomanjkanje celostne okoljske vzgoje v (srednjih) šolah
- Potreba po etični odgovornosti do narave, izgradnja vrednot
- Aktivno vključevanje dijakov v konkretne projekte:

REŠEVANJE AVTENTIČNIH PROBLEMOV PRI POUKU

- Poudarek na dveh ključnih področjih: voda in odpadki

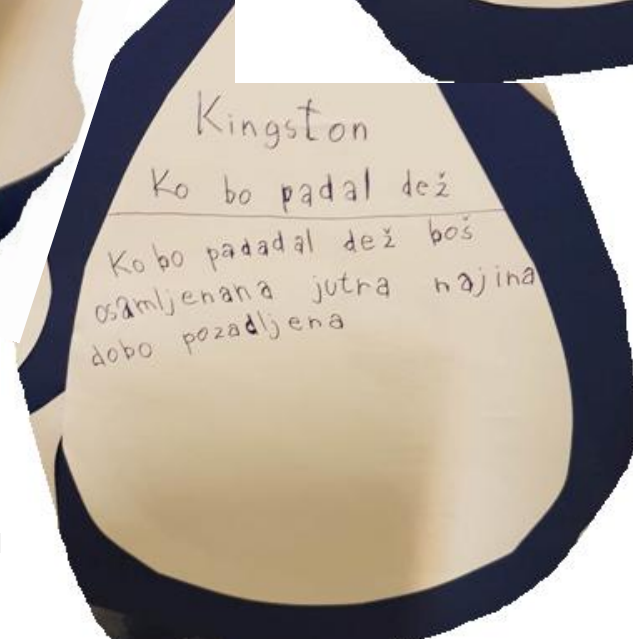
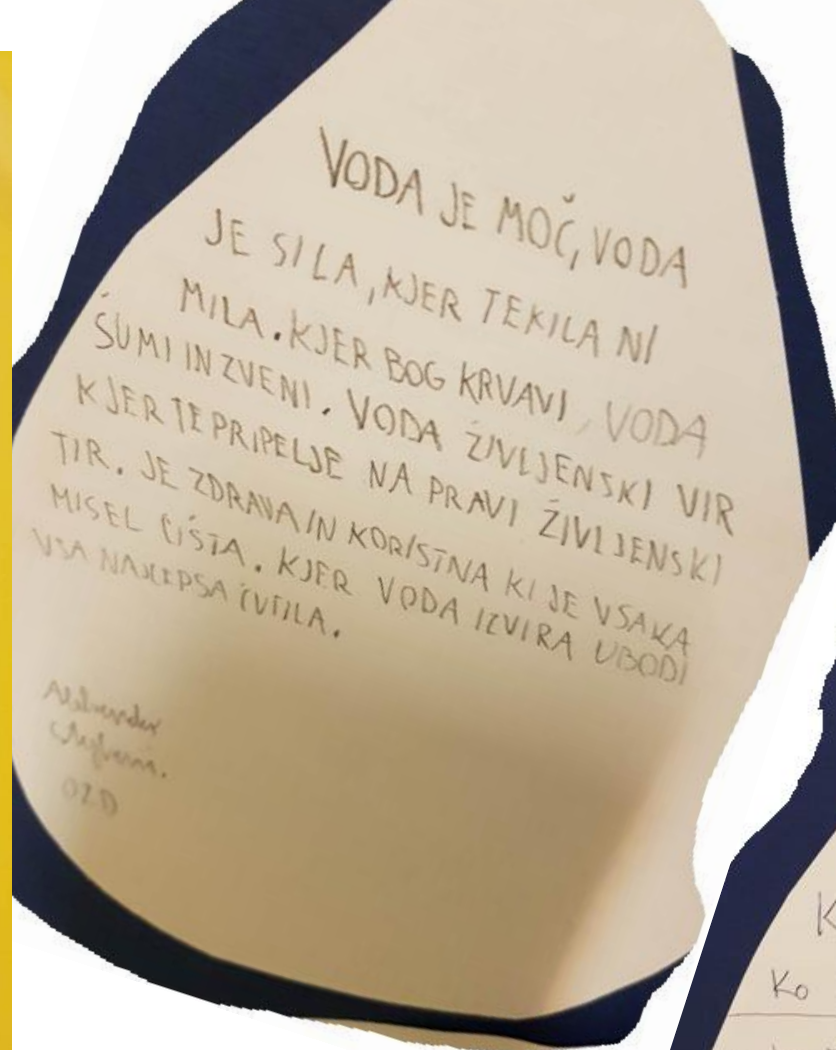
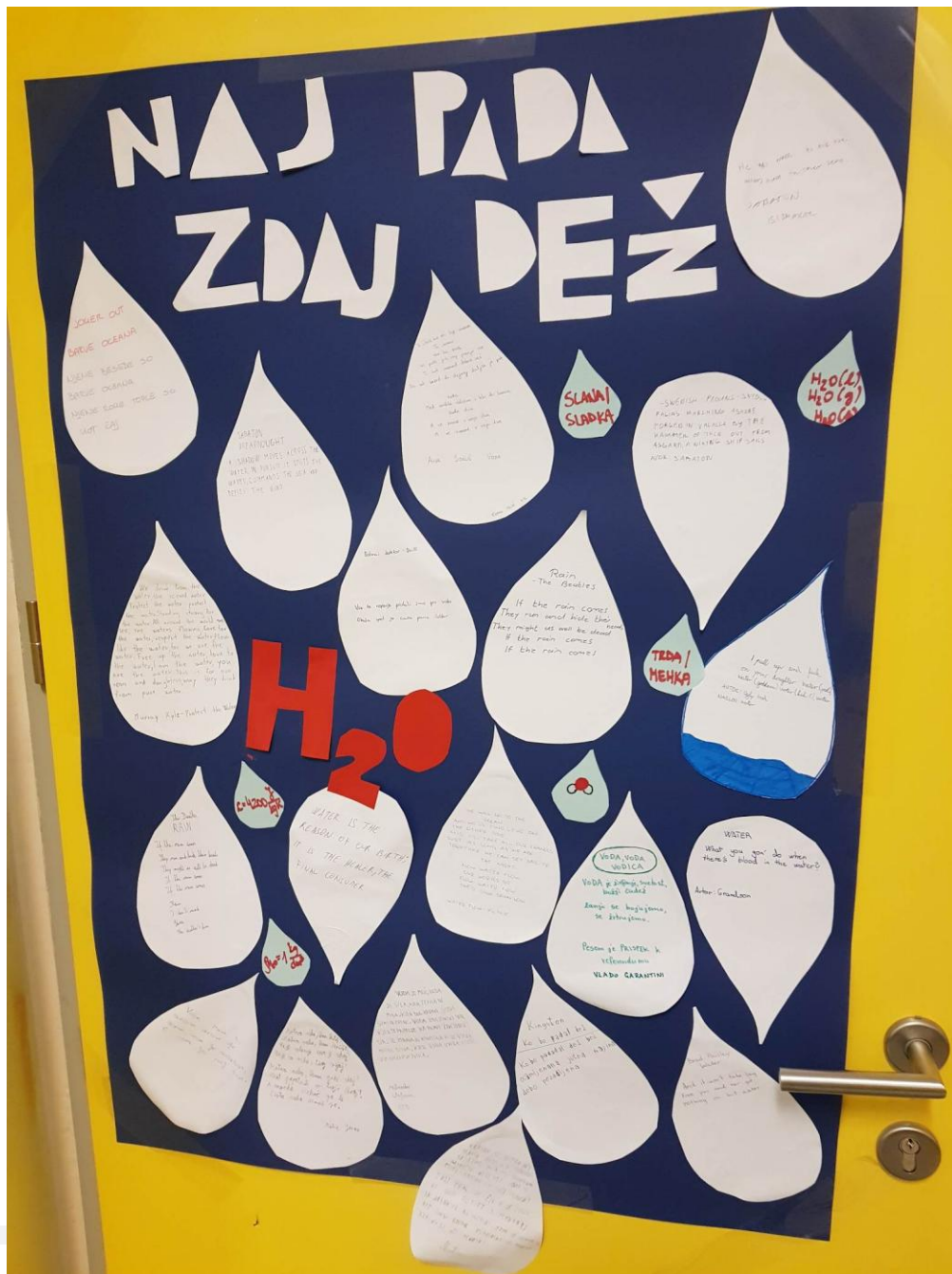
CILJ: Razvijati trajnostne navade, kritično mišljenje in odgovorno vedenje.

Dejavnost #1: VODA KOT NARAVNA VREDNOTA

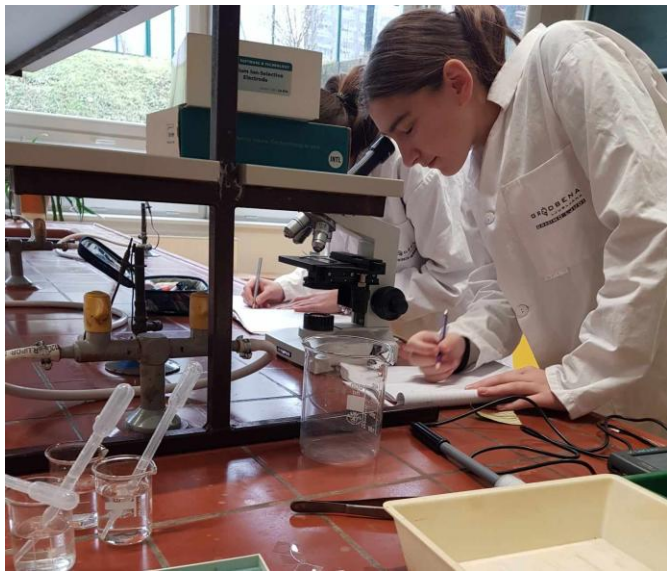
Sodelovalo ~ 30 dijakov programa okoljevarstveni tehnik
Predmet: Gospodarjenje z odpadnimi vodami
Trajanje: eno šolsko leto

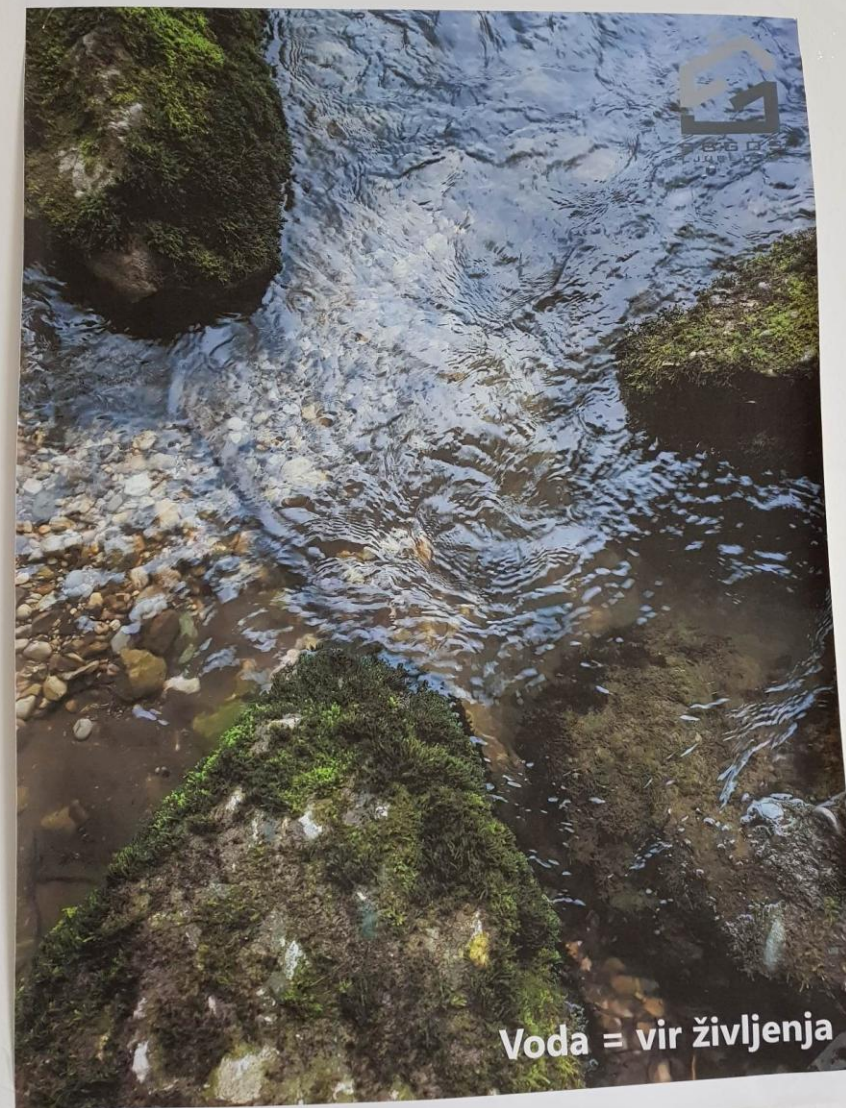
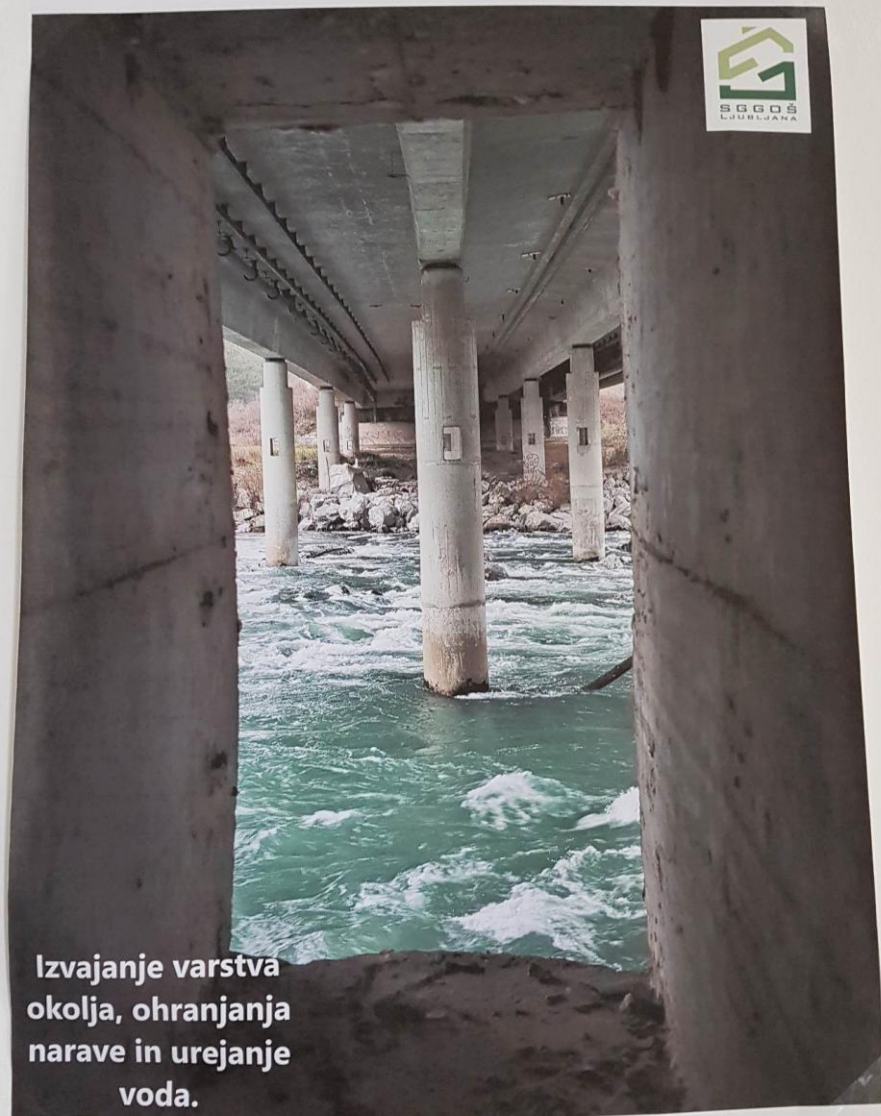
Terensko delo analiza virov pitne vode, onesnaženje,
obisk vodarne Kleče in čistilne naprave
Črnuče

Izvedba fotografskega natečaja ob reki Savi
Oblikovanje ozaveščevalnih plakatov in označb za
umivalnike (varčevanje z vodo)

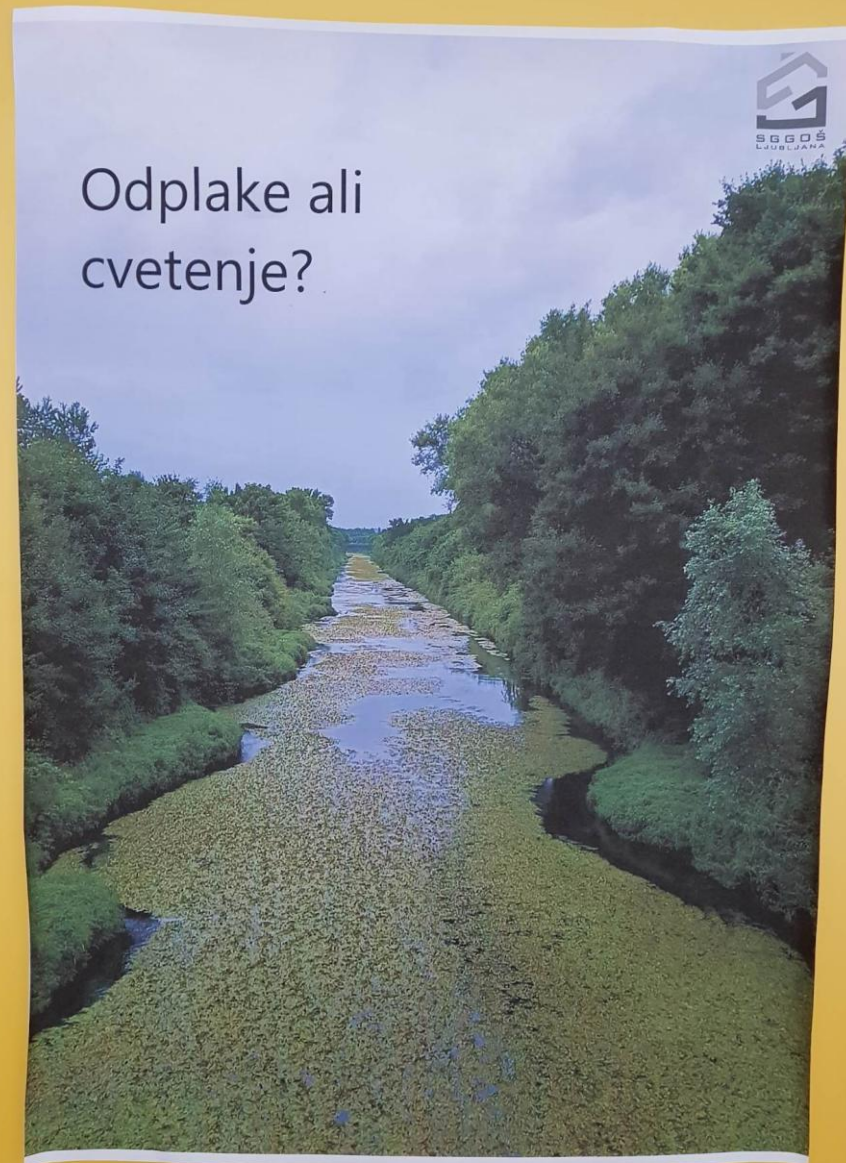

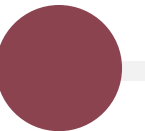

Čiščenje vode s pomočjo
rastlin in mikroorganizmov.

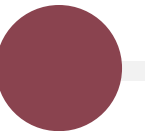
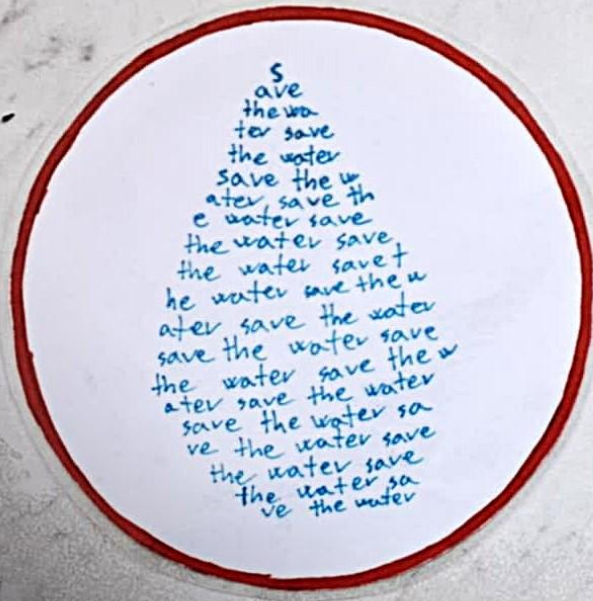
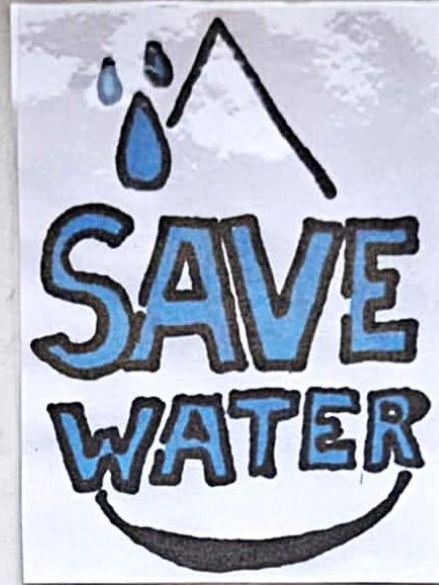

Odplake ali
cvetenje?

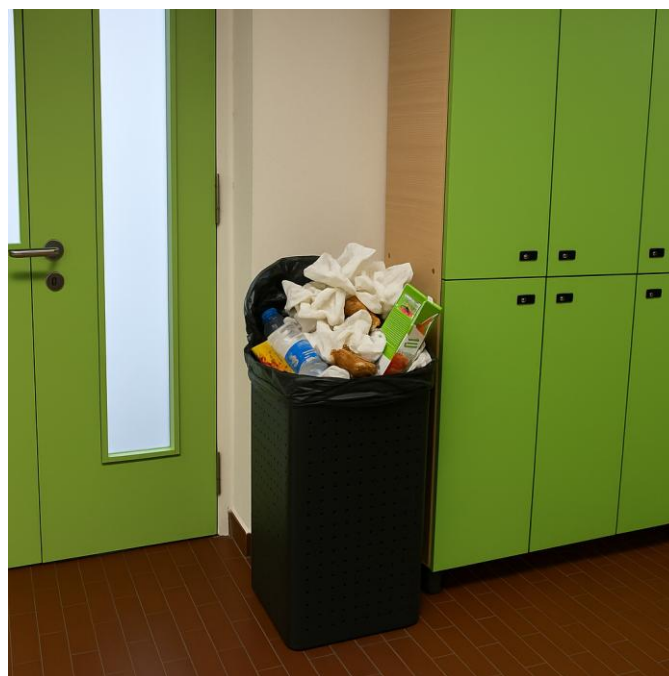

REŠEVANJE AVTENTIČNEGA PROBLEMA

Neustrezno ločevanje odpadkov na šoli

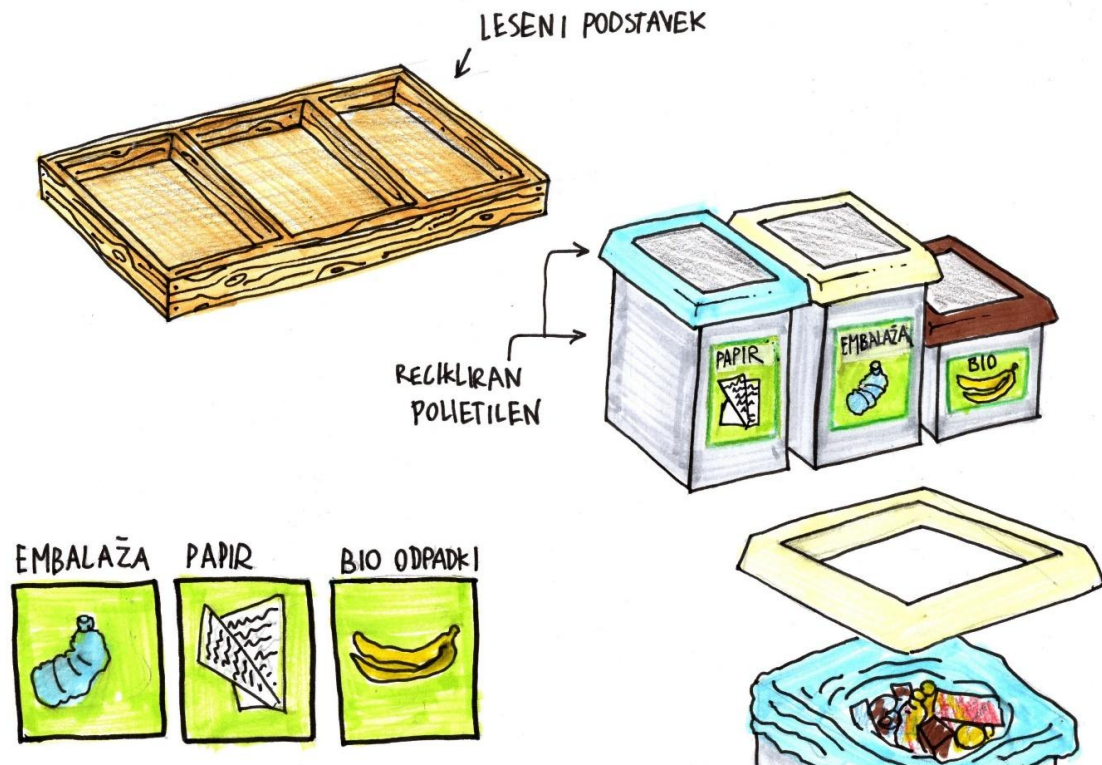
Zmanjšana učinkovitost sistema – več odpadkov konča v mešanih frakcijah

Raziskovalna naloga dijaka zaključnega letnika (okoljevarstveni tehnik)

- ❖ Analiza šolskih prostorov: popis, fotografiranje, ocena stanja
- ❖ Načrt optimalnih lokacij in oblikovanje novega sistema košev
- ❖ Uporaba barvnega sistema, funkcionalnega dizajna in trajnostnih materialov
- ❖ Predstavitev rešitve z vizualnim prikazom in gradivom

NAČRT IN OBLIKOVANJE NOVIH KOŠEV ZA LOČEVANJE

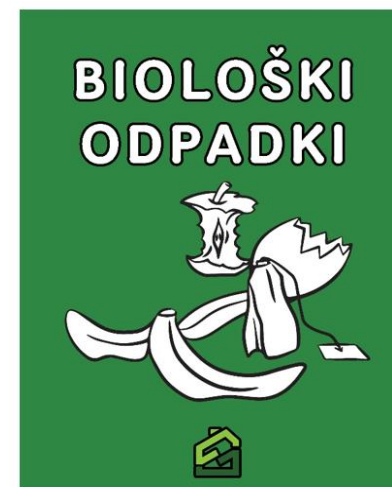
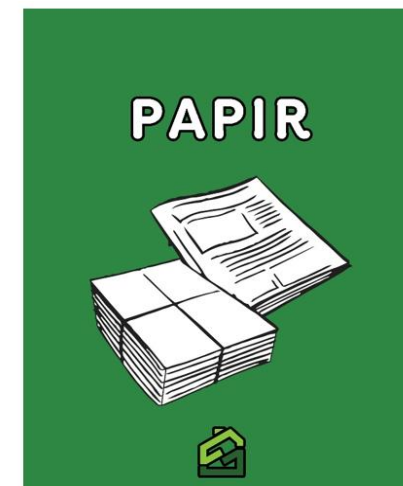
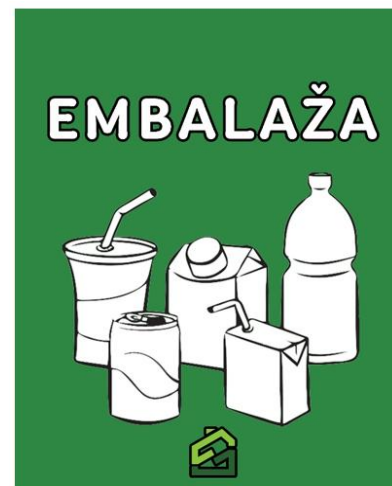

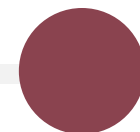
OBLIKOVANJE ŠOLSKIH ZABOJNIKOV ZA ODPADKE:

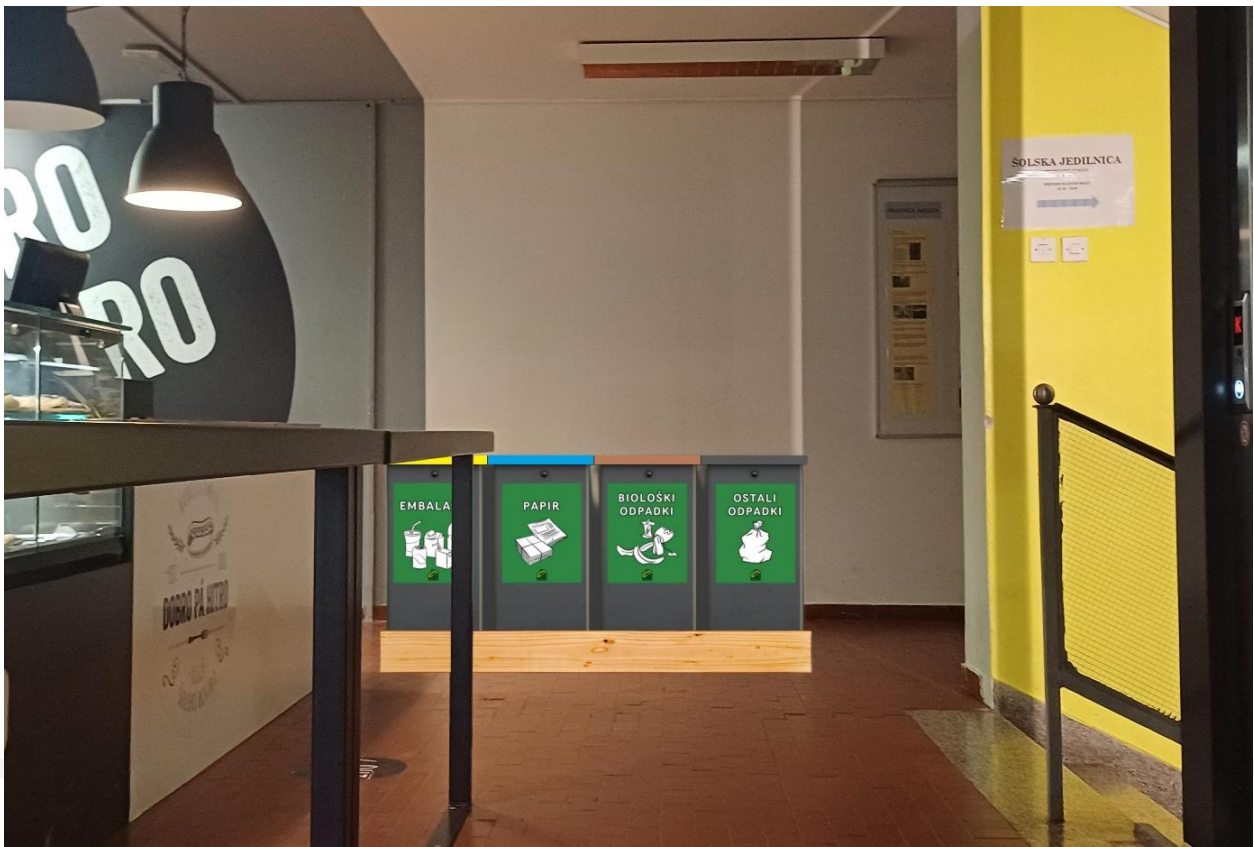
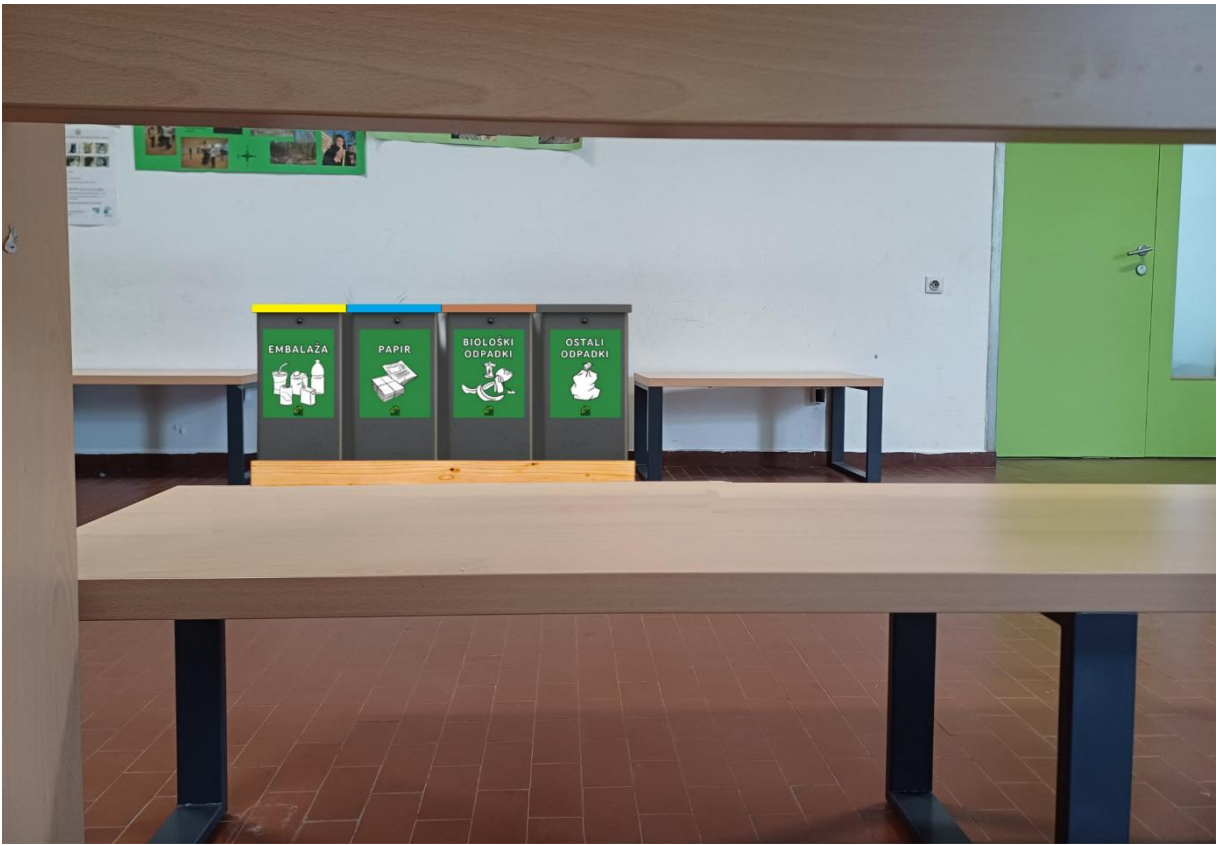
OBLIKOVAL SEM ZABOJNIKE KI BI USTREZALI POTREBAM NA NAŠI ŠOLI. V GLAVNIH PROSTORIH POTREBUJEMO ZABOJNIK ZA PAPIR, EMBALAŽO IN BIOLOŠKE ODPADKE. ZABOJNIKI SO PREPROSTI IN OZNAČENI Z BARVAMI ZA ENOSTAVNO LOČENJE ODPADKOV. VELIKOSTI ZABOJNIKOV USTREZAJO KOLIČINI ODPADKOV, KI NASTANE V ŠOLI. ZABOJNIKI SO NAREJENI IZ REKILIRANEGA POLIETILENA, KI JE LAHEK, MOČEN IN OBSTOJEN. ZA POLIMER SEM SE ODLOČIL MED DRUGIM TUDI, KER GA JE LAHKO ČISTITI IN PRAZNITI. POKROVI SLUŽIJO LOČENJU IN TUDI OKREPITVI VREČ V ZABOJNIKH. LUKNJE NA POKROVIH SO VELIKE ZA ENOSTAVNO ODLAGANJE ODPADKOV.

SMETNJAKE VSTAVIMO V LESENI PODSTAVEK, DA PREPREČIMO PREMikanJE, KOT SE NA ŠOLAH POGOSTO DOGAJA. PODSTAVEK BI IZ LEŠA LAHKO SEŠTAVILI NA ŠOLI IN Z TEM TUDI PROMOVIRALI TESARSTVO.

NA KONCU SEM OBLIKOVAL ŠE PIKTOGRAME ZA OZNAČITEV ZABOJNIKOV Z ENOSTAVNIMI, KARIKATURAMI IN JASNI MI NAPISI ZA ENOSTAVNO LOČEVANJE

ZAKLJUČEK

- ❖ Mladi zmorejo oblikovati učinkovite trajnostne rešitve
- ❖ Aktivnosti krepijo odgovornost, samoiniciativnost, sodelovanje
- ❖ Pomembna podpora šole in mentorjev za dolgoročni učinek
- ❖ Ključna prednost: reševanje realnih okoljskih izzivov
- ❖ Potrebna nadaljnja sistemska umestitev trajnostnih vsebin v pouk
- ❖ Spremembe vedenja so rezultat osebne vključenosti in izkušnje

LITERATURA

- Devetak, Iztok; Metljak Mira (ur.) (2014): Inovativno poučevanje naravoslovja in spodbujanje naravoslovne pismenosti v osnovni in srednji šoli. Ljubljana: Pedagoška fakulteta UL.
- Direktorat za okolje. (2024). *Vode*. Pridobljeno s <https://www.gov.si/podrocja/okolje-in-prostor/okolje/vode/>
- Ferik Savec, Vesna (2010): Projektno učno delo pri učenju naravoslovnih vsebin. Maribor: Fakulteta za naravoslovje in matematiko.
- Golob, Nika. (2015) Od spoštovanja narave do spoštovanja človeka. V: Vzgoja (Ljubljana), letnik 17:67. Društvo katoliških pedagogov Slovenije.
- Hriberšek, M. (2014). Ravnanje z odpadki kot etični izziv. V: Zbornik KOC EKO – Kompetence za trajnostni razvoj (str. 48–51). Ljubljana: Skupnost VSŠ.
- Jemec, J. (2018). Inovativni pristopi k poučevanju. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- Kosi, M. (2014). Odnos mladih do odpadkov. V: Zbornik KOC EKO – Kompetence za trajnostni razvoj (str. 12–17). Ljubljana: Skupnost VSŠ.
- Kranjc, A. (2014). Voda kot naravni vir. V: Geografija v šoli, letn. 23, št. 4–5, str. 16–23.
- Marentič Požarnik, B. (2000). Zahtevni cilji in metode okoljske vzgoje. Izobraževanje o okolju za okolje prihodnosti, ur. Avguštin Lah. Svet za varstvo okolja RS. Zbirka Usklajeno in sonaravno: št. 9, str. 59-62).
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. (2024). <https://www.gov.si/podrocja/okolje-in-prostor/okolje/vode/n>
- Papotnik, A. (2009). Problems of Environmental Education Connected with Technic and Technology. Problems of Education in the 21st Century, 11, 92–96.
- Petrovič, Z. (2015). Kreativne in inovativne metode poučevanja: ključ do kakovostnega pouka ter odnosa med učiteljem in učencem. Vodenje v vzgoji in izobraževanju, 13(3), 103-115.
- Statistični urad Republike Slovenije. (2023). Voda. Pridobljeno 23. 4. 2025 s spletnega naslova: <https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/13/113>.